

PROCEDURA ORGANIZOWANIA WYJAZDOWYCH WYCIECZEK SZKOLNYCH W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 4 im. KAWALERÓW ORDERU UŚMIECHU W LUBANIU

Cel procedury

Celem niniejszej procedury jest wskazanie nauczycielom – organizatorom wycieczki szkolnej zasad ich organizowania ze szczególnym uwzględnieniem przepisów dotyczących niezbędnej dokumentacji i przepisów bezpieczeństwa.

Zakres procedury

Procedura swym zakresem obejmuje wszystkich nauczycieli zatrudnionych w Szkole Podstawowej Nr 4 im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Lubaniu.

Unormowania prawne.

1. Cele działalności turystycznej w Szkole Podstawowej nr 4 im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Lubaniu.

- a) Poznanie regionu i kraju, jego środowiska przyrodniczego, tradycji, zabytków, kultury i historii.
- b) Poznawanie kultury i języka innych państw
- c) Poszerzenie wiedzy z różnych dziedzin życia społecznego, gospodarczego i kulturalnego.
- d) Wspomaganie rodziny i szkoły w procesie wychowawczym.
- e) Upowszechnianie wśród dzieci zasad ochrony środowiska naturalnego oraz umiejętności korzystania z zasobów przyrody.
- f) Podnoszenie sprawności fizycznej.
- g) Poprawa stanu zdrowia dzieci pochodzących z terenów zagrożonych ekologicznie.
- h) Upowszechnianie form aktywnego wypoczynku.
- i) Przeciwdziałania patologii społecznej.
- j) Poznanie zasad bezpiecznego zachowania się w różnych sytuacjach.

2. Krajoznawstwo i turystyka może być organizowana w ramach zajęć lekcyjnych, pozalekcyjnych oraz pozaszkolnych.

3. Organizowanie przez szkołę krajoznawstwa i turystyki odbywa się w następujących formach:

- a. wycieczki przedmiotowe – inicjowane i realizowane przez nauczycieli w celu uzupełnienia obowiązującego programu nauczania, w ramach danego przedmiotu lub przedmiotów pokrewnych,
 - b. wycieczki krajoznawczo – turystyczne, w których udział nie wymaga od uczestników przygotowania kondycyjnego i umiejętności specjalistycznych zwane dalej wycieczkami,
 - c. imprezy krajoznawczo – turystyczne, takie jak: biwaki, turnieje, rajdy,
 - d. imprezy turystyki kwalifikowanej i obozy wędrowne, w których udział wymaga od uczestników przygotowania kondycyjnego i umiejętności specjalistycznych, w tym posługiwania się sprzętem specjalistycznym,
 - e. imprezy wyjazdowe – związane z realizacją programu nauczania, takie jak: zielone szkoły, szkoły zimowe, szkoły ekologiczne.
4. Organizację i program wycieczek oraz imprez dostosowuje się do wieku, zainteresowań i potrzeb uczniów, ich stanu zdrowia, sprawności fizycznej, stopnia przygotowania i umiejętności specjalistycznych.
5. Szkoła może organizować wycieczkę i imprezę zagraniczną. Zgodę na zorganizowanie wycieczki i imprezy wyraża dyrektor szkoły. Kierownik wycieczki jest zobowiązany do zawiadomienia organu prowadzącego i organu sprawującego nadzór pedagogiczny.

Zawiadomienie zawiera:

- a. nazwę kraju,
 - b. czas pobytu,
 - c. program pobytu,
 - d. imię i nazwisko kierownika oraz opiekunów,
 - e. listę uczniów biorących udział w wyjeździe wraz z określeniem ich wieku.
6. Udział uczniów niepełnoletnich w wycieczkach, z wyjątkiem przedmiotowych odbywających się w ramach zajęć lekcyjnych i imprezach wymaga zgody ich przedstawicieli ustawowych.
7. Wycieczkę lub imprezę przygotowuje się pod względem programowym i organizacyjnym, a następnie informuje się uczestników o podjętych ustaleniach a w szczególności o : celu, trasie, harmonogramie i regulaminie.
8. Program wycieczki lub imprezy organizowanej przez szkołę, listę uczestników, imię i nazwisko kierownika oraz liczbę opiekunów zawiera karta wycieczki lub imprezy, którą zatwierdza dyrektor szkoły.

Rozdział I

ORGANIZACJA WYCIECZKI

1. Wychowawcy klas, kierownik świetlicy lub nauczyciele przedmiotowi zgłaszają chęć organizacji wycieczki klasowej, świetlicowej lub każdej innej do wicedyrektora szkoły do końca września danego roku szkolnego.
2. Na podstawie zgłoszeń wychowawców lider Zespołu Wychowawców opracowuje roczny plan wycieczek i przekazuje go wicedyrektorowi szkoły.
3. Plan wycieczek na rok szkolny zatwierdza dyrektor szkoły.
4. Przed rozpoczęciem wycieczki organizator powinien przedstawić wicedyrektorowi jej plan w następujących terminach:
 - a. wycieczka kilkudniowa - 3 tygodnie przed wyjazdem,
 - b. biwak - 2 tygodnie przed wyjazdem,
 - c. wycieczki jednodniowe - 5 dni przed wyjazdem.
5. Plan wycieczki powinien zawierać następujące elementy:
 - a. termin,
 - b. trasę,
 - c. środki lokomocji,
 - d. rodzaj wycieczki (dydaktyczna, dydaktyczno – turystyczna, turystyczno - krajoznawcza, krajoznawcza),
 - e. dokładne miejsce zakwaterowania i wyżywienie,
 - f. imienną propozycję opiekunów,
 - g. wstępny plan finansowy wycieczki lub imprezy zawierający przewidywane wydatki i źródła ich pokrycia,
 - h. regulamin wycieczki (**załącznik nr 1**).
6. W oparciu o plan wycieczki, kierownik wycieczki wypełnia:
 - a. w dwóch egzemplarzach kartę wycieczki (**załącznik nr 2**), którą pobiera w sekretariacie szkoły,
 - b. listę uczestników wycieczki (**załącznik nr 3**), która powinna zawierać:
 - nazwisko i imię dziecka, klasa,
 - datę i miejsce urodzenia,
 - adres zamieszkania,
 - numer telefonu do rodziców / opiekunów/,

- numer legitymacji szkolnej,
 - pesel.
7. Wychowawca klasy zobowiązany jest do sporządzenia listy uczniów pozostających w szkole i dostarczeniu jej wicedyrektorowi szkoły.
 8. Udział uczniów niepełnoletnich w wycieczce, z wyjątkiem wycieczek przedmiotowych odbywających się w ramach zajęć lekcyjnych, wymaga pisemnej zgody ich rodziców (prawnych opiekunów) (**załącznik nr 4**).
 9. Dokumentacja powinna być sporządzona w dwóch egzemplarzach, z których jeden pozostaje w szkole, drugi zabiera ze sobą kierownik wycieczki, a kopia po powrocie z wycieczki – pozostaje w dokumentacji wychowawcy klasy.
 10. Na wypadek zmiany warunków pogodowych należy mieć przygotowany program zastępczy wycieczki.
 11. Wszystkie wyjścia i wycieczki powinny być wpisane do zeszytu wyjść.
 12. Zbiórka przed wyjazdem powinna być zaplanowana nie później niż 30 minut przed przewidywaną godziną rozpoczęcia podróży. Należy wtedy:
 - a. sprawdzić listę obecności,
 - b. przypomnieć program, harmonogram i regulamin wycieczki,
 - c. sprawdzić ubiór i ekwipunek uczestników,
 - d. właściwie rozmieścić uczestników wewnątrz pojazdu,
 - e. dopilnować, by wszystkie bagaże znajdowały się na półkach bądź w schowkach.
 13. Kierownikiem lub opiekunem wycieczki, biorącym udział w wycieczce lub imprezie zagranicznej może być osoba znająca język obcy w stopniu umożliwiającym porozumienie się w kraju docelowym, jak również w krajach znajdujących się na trasie planowanej wycieczki lub imprezy.
 14. Przed wyruszeniem na wycieczkę należy bezwzględnie pouczyć wszystkich jej uczestników o sposobie zachowania się w czasie nieszczęśliwego wypadku.
 15. Kierownik jest zobowiązany przed wyruszeniem na wycieczkę zabronić uczestnikom dotykania przedmiotów mających połączenie z liniami wysokiego napięcia, manipulowania przy znalezionych niewypałach innych środkach wybuchowych, spożywania w lesie różnego rodzaju owoców, co do których nie ma pewności, że są jadalne.
 16. Kierownik wycieczki i opiekunowie wycieczek szkolnych są zobowiązani zaznajomić dzieci młodzież z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa na drogach publicznych,

ulicach miast, na dworcach kolejowych, PKS, przystankach komunikacyjnych, w lasach i na szlakach turystycznych.

17. Wycieczek nie organizuje się w dni zaplanowane na początku roku szkolnego jak uroczystości/imprezy ogólnoszkolne.

Rozdział II

FINANSOWANIE WYCIECZKI

1. Organizator zobowiązany jest sporządzić plan finansowy wycieczki, który określa ogólny koszt wycieczki, koszt jednego uczestnika oraz przewidywane koszty organizacyjne i programowe.
2. Wycieczki mogą być finansowane ze składek uczestników, środków Rady Rodziców lub innych źródeł :
 - a. ze środków pochodzących z działalności samorządu uczniowskiego,
 - b. ze środków przekazanych przez osoby fizyczne i prawne,
 - c. ze środków wypracowanych przez uczniów
3. Rodzice uczniów biorących udział w wycieczce zobowiązani są do pokrycia związanych z nią kosztów.
4. Rodzice, którzy zadeklarowali udział swojego dziecka w wycieczce, a następnie deklarację tę wycofali, zobowiązani są do pokrycia strat jakie powstały z tego tytułu.
5. Kierownik wycieczki i opiekunowie nie powinni ponosić kosztów udziału w wycieczce.
6. Jeżeli wycieczka prowadzona jest przez uprawnionego przewodnika to w koszty wycieczki należy wliczyć jego wynagrodzenie.
7. Za regulowanie zobowiązań finansowych związanych z wycieczką odpowiada kierownik wycieczki.
8. Kierownik wycieczki po jej zakończeniu dokonuje jej rozliczenia w terminie 2 tygodni.
9. Dowodami finansowymi są listy wpłat oraz rachunki, faktury, bilety wydawane przez uprawnione do tego podmioty gospodarcze. W uzasadnionych wypadkach dowodem mogą być oświadczenia o poniesionym wydatku podpisane przez kierownika wycieczki i opiekunów.

Rozdział III

OBOWIĄZKI OPIEKUNÓW WYCIECZKI

Dyrektor szkoły wyznacza kierownika wycieczki lub imprezy spośród pracowników pedagogicznych szkoły o kwalifikacjach odpowiednich do realizacji określonych form krajoznawstwa i turystyki. Dyrektor szkoły może wyrazić zgodę na łączenie funkcji kierownika i opiekuna wycieczki lub imprezy.

2. Kierownikiem wycieczki może być osoba, która:
 - ukończyła kurs kierowników wycieczek szkolnych,
 - jest instruktorem harcerskim
 - posiada uprawnienie przewodnika turystycznego, przewodnika lub instruktora turystyki kwalifikowanej lub pilota wycieczek.
2. Do obowiązków kierownika należy:
 - 1) opracowanie programu i harmonogramu wycieczki lub imprezy,
 - 2) opracowanie regulaminu i zapoznanie z nim wszystkich uczestników,
 - 3) zapewnienie warunków do pełnej realizacji programu i regulaminu wycieczki oraz sprawowanie nadzoru w tym zakresie,
 - 4) zapoznanie uczestników z zasadami bezpieczeństwa oraz zapewnienie warunków do ich przestrzegania w szczególności omówienie zasad bezpieczeństwa: na jezdniach, dworcach kolejowych, przystankach tramwajowych, w lasach, nad wodą, w miejscach postoju, w czasie podróży, w czasie spacerów po mieście i górskimi szlakami turystycznymi,
 - 5) określenie zadań opiekuna w zakresie realizacji programu, zapewnienie opieki i bezpieczeństwa uczestników wycieczki lub imprezy,
 - 6) nadzorowanie zaopatrzenia uczestników w sprawny sprzęt i ekwipunek oraz apteczkę pierwszej pomocy,
 - 7) zorganizowanie transportu, wyżywienia i noclegów dla uczestników,
 - 8) dokonanie podziału zadań wśród uczestników,
 - 9) dysponowanie środkami finansowymi przeznaczonymi na organizację wycieczki lub imprezy,
 - 10) dokonanie podsumowania, oceny i rozliczenia finansowego wycieczki po jej zakończeniu, rozliczenie się z uczniami i ich rodzicami i jeżeli środki pochodziły z Rady Rodziców to rozliczenie się z Radą Rodziców,

- 11) zabezpieczenie powrotu uczestników wycieczki do miejsca zamieszkania, tzn. określa i informuje rodziców o czasie i miejscu zakończenia wycieczki,
 - 12) informowanie szkolnego inspektora B.H.P o ewentualnych wypadkach, które miały miejsce w trakcie wycieczki,
3. Opiekunem wycieczki może być każdy nauczyciel albo po uzyskaniu zgody dyrektora szkoły inna pełnoletnia osoba. Każdy opiekun zobowiązany jest do złożenia pisemnego oświadczenia o odpowiedzialności opiekunów za powierzonych mu uczniów, uczestników wycieczki. Oświadczenie jest częścią karty wycieczki.
 4. Do obowiązków opiekunów należy:
 - a) sprawowanie opieki nad powierzonymi mu uczniami,
 - b) współdziałanie z kierownikiem wycieczki w zakresie realizacji programu i harmonogramu wycieczki lub imprezy,
 - c) sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem regulaminu przez uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa,
 - d) nadzorowanie wykonywania zadań przydzielonych uczniom,
 - e) wykonywanie innych zadań zleconych przez kierownika.
 5. Opiekun wycieczki obowiązany jest sprawdzać stan liczebny grupy przed wyruszeniem z każdego miejsca pobytu, w czasie zwiedzania, przejazdu oraz po przybyciu do miejsca docelowego.
 6. Zobowiązuje się nauczycieli i opiekunów do niepalenia papierosów w obecności dzieci i młodzieży.
 7. Kierownicy i opiekunowie wycieczki są zobowiązani do ścisłego przestrzegania przepisów przeciwpożarowych, zarządzeń epidemiologicznych oraz regulaminów obowiązujących przy korzystaniu z wszelkich urządzeń w miejscach postoju i podróży.

Rozdział IV

OGÓLNE ZASADY BEZPIECZEŃSTWA

1. Uczestnicy wycieczek i imprez podlegają ubezpieczeniu od następstw nieszczęśliwych wypadków. Ubezpieczeniem tym objęci są wszyscy uczniowie w ramach szkolnego ubezpieczenia grupowego. Na okres przebywania na wycieczce, organizator może wykupić także (na prośbę uczestników) dodatkową polisę, powodującą podwyższenie ewentualnego odszkodowania.

2. Uczestnikiem wycieczki lub imprezy zagranicznej może być osoba ubezpieczona od następstw nieszczęśliwych wypadków i kosztów leczenia.
3. W wycieczkach turystyczno – krajoznawczych nie mogą brać udziału uczniowie, w stosunku do których istnieją przeciwwskazania lekarskie. W związku z tym, lista uczestników wycieczki powinna być skonsultowana z lekarzem lub pielęgniarką szkolną i pisemnie zatwierdzona.
4. Przy organizacji wycieczek należy przestrzegać zasad ustalania ilości opiekunów:
 - a. wycieczki autokarowe - 1 opiekun na 15 uczniów,
 - b. wycieczki przedmiotowe w miejscu, które jest siedzibą szkoły - 1 opiekun na 30 uczniów,
 - c. wycieczki piesze na terenie miasta z korzystaniem ze środka transportu miejskiego - 1 opiekun na 15 uczniów,
 - d. wycieczki piesze organizowane na terenach Parków Narodowych oraz na szlakach turystycznych leżących powyżej 1000 m npm - 1 opiekun na 10 uczniów + górski przewodnik turystyczny (uczniowie, którzy ukończyli 12 rok życia),
 - e. wycieczki innymi środkami lokomocji - przejazdy kolejowe - 1 nauczyciel na 9 uczniów
 - f. wycieczki rowerowe - 1 opiekun na 7 uczniów (uczniowie, którzy ukończyli 12 rok życia + karta rowerowa),
 - g. wycieczki wysokogórskie - 1 opiekun na 5 uczniów + górski przewodnik turystyczny (uczniowie, którzy ukończyli 16 rok życia).
5. Przy ustalaniu ilości opiekunów należy uwzględnić również ich doświadczenie i umiejętności pedagogiczne, stopień zdyscyplinowania grupy, wiek, środki transportu, sposób zorganizowania wycieczki.
6. Każdy nauczyciel planujący organizację wycieczki na terenie Parku Narodowego lub Rezerwatu Przyrody powinien wcześniej zapoznać się z regulaminem parku lub rezerwatu i poinformować o nich uczestników wycieczki.
7. Nauczyciele, którzy w ramach wycieczki szkolnej planują korzystanie przez uczestników wycieczki z kąpielisk i basenów, powinni:
 - a. zapoznać się z przepisami tych obiektów -- regulaminami kąpieliska lub pływalni i egzekwować ich przestrzeganie.
 - b. uzgodnić z kierownikiem kąpieliska lub pływalni warunki i sposób korzystania z kąpieliska lub pływalni zapewniając bezpieczeństwo uczestnikom,

- c. stosować regulamin kąpeli i plażowania (**załącznik nr 5**).
8. Opiekun grupy obowiązany jest sprawdzać stan liczbowy grupy przed wyruszeniem z każdego miejsca pobytu, w czasie zwiedzania, przejazdu oraz po przybyciu do miejsca docelowego.
 9. Przepisy zabraniają prowadzenia wycieczek z dziećmi i młodzieżą podczas burzy, śnieżycy i gołoledzi.
 10. Każdy uczestnik wycieczki musi być poinformowany o planie dnia, miejscu zbiórki, miejscu zamieszkania, kolorze szlaku i powinien znać telefony kontaktowe do opiekuna wycieczki, rodziców, policji, GOPR-u oraz o tym, że w przypadku zaginięcia jest zobowiązany bezwzględnie pozostać w miejscu zaginięcia.
 11. W przypadku zaginięcia ucznia na wycieczce zawiadamiamy policję, GOPR, dyrektora szkoły i rodziców.

Rozdział V

SZCZEGÓLWE ZASADY BEZPIECZEŃSTWA

I. WYCIECZKI AUTOKAROWE

1. POJAZD PRZEWOŻĄCY zorganizowaną grupę dzieci lub młodzieży w wieku do 18 lat, oznakowany jest z przodu i z tyłu kwadratowymi tablicami barwy żółtej z symbolem dzieci barwy czarnej.
2. W warunkach niedostatecznej widoczności tablice powinny być oświetlone chyba, że są wykonane z materiału odblaskowego.
3. Kierujący tym pojazdem jest zobowiązany włączyć światła awaryjne podczas wsiadania i wysiadania dzieci i młodzieży.
4. Kierowca musi posiadać potwierdzenie sprawności technicznej pojazdu, apteczkę pierwszej pomocy i gaśnicę.
5. Kierowca może jechać maksymalnie 8 godzin, w rytmie 4 godziny jazdy – godzina odpoczynku (Ustawa z dnia 6 września 2001 roku o zmianie ustawy - Prawo o ruchu drogowym Dz.U. 129 poz. 1444).
6. Opiekun musi przebywać ze swoją grupą w pojeździe, nie wolno rozdzielać grupy na dwa lub więcej pojazdów.
7. Ilość uczestników wycieczki nie może przekraczać ilości miejsc siedzących w pojeździe.
8. Przejście w autokarze musi być wolne.
9. Opiekunowie zajmują miejsca przy drzwiach oraz w części środkowej autokaru.

10. Uczniowie sprawiający trudności wychowawcze oraz źle znoszący podróż siedzą przy opiekunach.
11. Należy zabronić w czasie przejazdu: spacerowania po autokarze, podnoszenia się ze swoich miejsc, siedzenia tyłem, na oparciu oraz jedzenia.
12. Kierownik wycieczki powinien dysponować apteczką pierwszej pomocy.
13. Bagaż uczestników powinien być umieszczony w bagażniku i na półkach.
14. Napoje powinny być zabezpieczone w torbach uczestników tak, aby nie wylały się.
15. Jeżeli przejazd przekracza 4 godziny należy zaplanować 40 minutową przerwę na posiłek.
16. Przerwy dla zapewnienia odpoczynku i załatwienia potrzeb fizjologicznych należy organizować tylko na terenie specjalnych parkingów.
17. W czasie postoju należy zabronić wchodzenia na jezdnię i jej przekraczania.
18. Po każdej przerwie organizator sprawdza obecność uczestników.
19. Należy unikać przewozu dzieci w czasie nocy oraz w warunkach ograniczonej widoczności.
20. Opiekunowie wycieczki dbają o ład i porządek w autokarze - należy polecić, by uczestnicy wycieczki gromadzili odpady i papiery w specjalnych torbach foliowych.
21. Na kilka dni przed wycieczką rodzice mogą zwrócić się do policji o sprawdzenie stanu technicznego pojazdu w dniu wyjazdu wycieczki. Powiadomienie policji nie należy do obowiązku nauczycieli.

II . PRZEJAZDY POCIĄGAMI

1. Opiekun musi przebywać z grupą w wagonie, nie wolno rozdzielać grupy na dwa lub więcej wagonów, w tym celu wskazane jest dokonywanie wcześniejszej rezerwacji miejsc lub przedziałów.
2. Zasady rozmieszczania uczniów i bagażu oraz zapewnienie środków pierwszej pomocy - jak w przypadku przejazdu autokarem.
3. Należy zabronić uczniom opuszczania wagonu i wychylania się przez okna.
4. W czasie postoju pociągu uczniowie powinni znajdować się na swoich miejscach siedzących.
5. Bilety na przejazd wraz z zaświadczeniem o przejeździe grupowym oraz legitymacje szkolne uczestników powinien posiadać kierownik wycieczki.

III. ZASADY PORUSZANIA SIĘ Z GRUPĄ W MIASTACH

1. Przed rozpoczęciem zwiedzania obiektu lub miasta, każdy uczestnik musi być poinformowany o harmonogramie wycieczki adresie/miejscu/pobytu docelowego, aby w razie zgubienia się potrafił dotrzeć do miejsca zbiórki.
2. W trakcie pieszego poruszania się z grupą w terenie miejskim opiekunowie powinni tak podzielić obowiązki, by jeden z nich znajdował się na czele grupy i kierował nią, a drugi idąc na końcu zamykał ją.
3. Opiekun zamykający grupę nie może dopuścić, by któryś z uczniów pozostał za nim.
4. Obaj opiekunowie powinni poruszać się w granicach wzajemnego kontaktu wzrokowego, aby zapobiec zbytniemu rozciągnięciu grupy.
5. Prowadzenie grup po ulicach, drogach i terenach publicznych powinno odbywać się zgodnie z przepisami ruchu drogowego.
6. Szczególną ostrożność należy zachować przy przechodzeniu z grupą przez jezdnię, należy pamiętać, że przechodzenie powinno odbyć się w taki sposób, by cała grupa przekroczyła jezdnię razem.
7. W przypadku korzystania ze środków komunikacji miejskiej należy zadbać, by wszyscy uczestnicy wycieczki:
 - a.znajdowali się w jednym pojeździe lub w jednej jego części (dotyczy pociągu, tramwaju, metra),
 - b.znali nazwę przystanku, na którym grupa będzie wysiadać,
 - c.znali orientacyjny czas przejazdu lub ilość przystanków do przejechania,
 - d.posiadali ważne bilety na przejazd.

UWAGA

!!!

W ciągu ostatnich kilku lat, władze niektórych miast wprowadziły obowiązek korzystania z usług miejscowych przewoźników w trakcie ich zwiedzania.

IV. WYCIECZKI ROWEROWE

1. W wycieczkach rowerowych nie mogą brać udziału uczniowie poniżej 12 lat.
2. Liczba rowerów w zorganizowanej kolumnie nie może przekraczać 15.
3. Odległość między jadącymi kolumnami rowerów nie może być mniejsza niż 200 metrów.
4. Odległość roweru od roweru nie powinna przekraczać 5 m.
5. Kolumnę rowerów oznacza się białą chorągiewką z przodu, z tyłu umieszcza się wysunięty lizak, zamontowany do siodła.

6. Jazda w kolumnie nie zwalnia kierującego pojazdem od przestrzegania obowiązujących przepisów ruchu drogowego.
7. Uczestnicy wycieczek rowerowych muszą mieć karty rowerowe.
8. Zaleca się tworzenie 6 – 10 osobowych grup pod nadzorem 2 – 3 dorosłych.
9. Przed rozpoczęciem jazdy opiekun powinien sprawdzić znajomość, a w razie potrzeby przypomnieć podstawowe reguły jazdy rowerem w ruchu drogowym.
10. Opiekun jeszcze w fazie planowania trasy winien uwzględnić regulacje tempa jazdy i dystans według możliwości najsłabszego, najczęściej najmłodszego z uczestników.
11. Długość dziennych odcinków trasy nie powinna przekraczać 50 km.
12. Niepożądane jest gdy rowerzyści dojeżdżają do celu tak zmęczeni, że nie mają sił ani do zwiedzania cegokolwiek, ani na swobodny powrót rowerem do domu.
13. Jazda kolumny rowerowej po zmierzchu jest niebezpieczna.
14. Organizator przed rozpoczęciem jazdy winien sprawdzić, czy wszystkie rowery znajdują się w należytych stanie technicznym i posiadają wymagane przepisami wyposażenie, m.in. oświetlenie roweru i „odblaski”.
15. Opiekun powinien posiadać przynajmniej jedną apteczkę oraz podstawowe części zamienne i narzędzia do podręcznych napraw (pompkę, komplet kluczy, itd.).
16. W czasie jazdy organizator (opiekun) powinien prowadzić wycieczkę jadąc jak najbliżej prawej krawędzi jezdni. Tuż za nim winni poruszać się najsłabsi rowerzyści. Prawo o ruchu drogowym zakazuje jazdy obok siebie.
17. Kolumnę zamyka drugi opiekun.
18. Wszyscy rowerzyści powinni stosować zasadę ograniczonego zaufania.
19. Korzystanie z chodnika przez kierującego rowerem jest dozwolone jedynie w razie braku drogi (ścieżki) dla rowerów i niemożności korzystania z jezdni, jeżeli dozwolony jest na niej ruch pojazdów samochodowych z prędkością większą niż 60 km/h.

V. WYCIECZKI PIESZE

1. Organizację i program wycieczek oraz imprez dostosowuje się do wieku, zainteresowań i potrzeb uczniów, ich stanu zdrowia, sprawności fizycznej, stopnia przygotowania i umiejętności specjalistycznych.
2. Przy wyjściu dzieci poza teren szkoły w obrębie tej samej miejscowości powinien być zapewniony co najmniej jeden opiekun dla grupy 30 uczniów.

3. Przy korzystaniu ze środków komunikacji opieka musi być zwiększona w zależności od odległości, a także wieku uczniów. Jeśli wycieczka będzie się odbywała poza miejscowością, w której jest siedziba szkoły jeden opiekun powinien przypadać dla grupy do 15 uczniów.
4. W przypadku dzieci do lat 10 poruszających się w kolumnie, stosuje się przepisy o ruchu pojedynczego pieszego (art. 11 ust. 1 i 2 Prawa o ruchu drogowym). Kierownik takiej kolumny prowadzi ją po jezdni tylko wtedy, gdy nie ma chodnika lub pobocza i porusza się lewą stroną jezdni.
5. Piesi poniżej 10 lat nie mogą przebywać na jezdni w warunkach niedostatecznej widoczności (np. o zmroku).
6. Kolumna pieszych w wieku powyżej 10 lat porusza się prawą stroną jezdni, tak jak pojazdy. Długość każdej kolumny nie może przekraczać 50 metrów. Ze względów bezpieczeństwa kolumny nie mogą znajdować się na jezdni w czasie mgły.
7. Osoba poniżej 18 lat nie może prowadzić kolumny pieszych.
8. Jeżeli przemarsz kolumny pieszych powyżej 10 lat odbywa się w warunkach niedostatecznej widoczności, to pierwszy i ostatni z idących niosą latarki ze światłem białym.
9. Wskazane jest, aby wszyscy uczestnicy wycieczki byli wyposażeni w elementy odblaskowe.

Rozdział

VI

POSTANOWIENIA KOŃOWE

1. Zgody na przeprowadzenie wycieczki udziela dyrektor szkoły lub upoważniona przez niego osoba.
2. Jeżeli wycieczka ma odbyć się podczas planowanej lekcji danego przedmiotu, należy zgłosić zamiar wyjścia poza teren szkoły i odnotować wyjście na wycieczkę w dzienniku lekcyjnym i w specjalnym zeszycie wycieczek.
3. Uczniowie którzy nie uczestniczą w wycieczce powinni mieć zajęcia lekcyjne z inną klasą, imienny wykaz uczniów przygotowuje wychowawca klasy, a podziału dokonuje osoba upoważniona przez dyrektora szkoły.
4. Jeżeli nie zostaną spełnione wszystkie wymogi organizacyjne dotyczące wycieczki, dyrektor szkoły lub upoważniona przez niego osoba może nie udzielić zgody na przeprowadzenie wycieczki.

5. Wszystkie pisma wysłane w sprawie wycieczki powinny być podpisane przez kierownika wycieczki i zatwierdzone przez dyrektora szkoły.
6. Sprawy nieuregulowane niniejszymi przepisami i zasadami rozstrzyga się na podstawie Statutu Szkoły oraz innymi przepisami wyższego rzędu.
7. W razie wypadku uczestników wycieczki stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące postępowania w razie wypadków w szkołach i placówkach publicznych.

Załączniki:

1. Regulamin wycieczki
2. Karta wycieczki
3. Lista uczestników wycieczki
4. Pisemna zgoda rodziców / opiekunów /
5. Regulamin kąpieli i plażowania

REGULAMIN WYCIECZKI

Zachowanie człowieka w miejscach publicznych daje świadectwo o jego kulturze, ma również wpływ na bezpieczeństwo innych osób. Każdy uczestnik wycieczki zobowiązany jest:

1. Zachowywać się w sposób zdyscyplinowany i kulturalny.
2. Stosować się do poleceń, zakazów i nakazów wydawanych przez opiekunów lub przewodników.
3. Nie oddalać się od grupy bez uprzedniego zgłoszenia opiekunowi i uzyskania od niego odpowiedniego zezwolenia.
4. Przestrzegać przepisów ruchu drogowego i zachowywać ostrożność na ulicach i w miejscach, w których może grozić jakiegokolwiek niebezpieczeństwo.
5. Kulturalnie odnosić się do opiekunów, kolegów i innych osób.
6. Traktować z należyтым respektem obiekty zabytkowe i eksponaty muzealne.
7. Nie śmiecić, nie niszczyć zieleni, nie płoszyć zwierząt.
8. W czasie trwania wycieczki należy dbać o dobre imię własne i szkoły.
9. Wszystkie zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo uczestników należy zgłaszać opiekunom.
10. Za sporządzone zniszczenie lub uszkodzenie sprzętu uczestnik ponosi koszty.
11. W miejscach noclegowych postępować zgodnie z obowiązującym tam regulaminem. Przestrzegać godzin ciszy nocnej.
12. Za nieprzestrzeganie regulaminu uczeń może być ukarany zgodnie z przepisami statutu szkoły.

ZOBOWIĄZANIE

Zobowiązuję się do przestrzegania regulaminu wycieczki, co potwierdzam własnym podpisem.

L.p	Imię i nazwisko ucznia	Podpis ucznia	Podpis rodzica- poniżej 7 lat

KARTA WYCIECZKI / IMPREZY /

Cel i założenia programowe wycieczki (imprezy)

.....
.....
.....

Trasa wycieczki (imprezy)

.....
.....
.....

Termin

ilość dni klasa / grupa /

Liczba uczestników

Kierownik (Imię i Nazwisko)

Liczba opiekunów

Środek lokomocji

OŚWIADCZENIE

Zobowiązuję się do przestrzegania przepisów dotyczących zasad bezpieczeństwa na wycieczkach i imprezach dla dzieci i młodzieży

Opiekunowie wycieczki / imprezy /

(Imiona i Nazwiska oraz podpisy)

Kierownik wycieczki / imprezy /

.....

HARMONOGRAM WYCIECZKI (IMPREZY)

Data i godz. wyjazdu	Ilość km	Miejscowość	Program	Adres punktu noclegowego i żywieniowego

**Adnotacje organu prowadzącego
lub sprawującego nadzór pedagogiczny**

Zatwierdzam

.....

(pieczęć i podpis dyrektora szkoły)

załącznik nr 3

LISTA UCZESTNIKÓW WYCIECZKI

l.p.	Imię i nazwisko	Data i miejsce urodzenia	Nr telefonu rodziców (prawnych opiekunów)	Pesel

załącznik 4

ZGODA RODZICÓW NA UDZIAŁ DZIECKA W WYCIECZCE

.....

(imię i nazwisko)

.....

(adres)

Wyrażam zgodę na udział mojego dzieckaucznia /
uczennicy klasy Szkoły Podstawowej nr 4 w Lubaniu w wycieczce do
..... w terminie Wyrażam zgodę na
udzielenie pomocy medycznej mojej córce/synowiw
trakcie trwania wycieczki szkolnej. Zobowiązuję się do pokrycia kosztów wycieczki w
wysokości(słownie)..... do dnia
.....

Jednocześnie zobowiązuję się do zapewnienia jego bezpieczeństwa w drodze
pomiędzy miejscem zbiórki i rozwiązaniem wycieczki a domem.

.....
Podpis rodziców i nr dowodu osobistego

..... dnia

załącznik 5

Regulamin kąpiei wodnych i słonecznych

Czynności opiekunów do wykonania przed rozpoczęciem kąpiei nad wodą i plażowania

1. Zapoznać uczestników z niniejszym regulaminem oraz danego obiektu (pływalni, kąpieliska),
2. Uzgodnić z kierownikiem obiektu warunki i sposób korzystania z kąpieliska lub pływalni przez grupę,
3. Upewnić się, czy lekarz lub pielęgniarka wydali dla podopiecznych indywidualne zalecenia co do czasu trwania kąpiei słonecznych oraz stosowania kremów i maści ochronnych,
4. Wymagać, aby podopieczni posiadali okulary przeciwsłoneczne, nakrycia głowy, stosowali zalecane olejki, kremy i mleczka ochronne z filtrem UV oraz osłaniali części ciała, tak by nie dopuścić do oparzeń słonecznych i udarów
5. Sprawdzić, czy:
 - a. temperatura wody dla dzieci do lat 12 wynosi minimum 20⁰C,
 - b. temperatura wody dla dzieci powyżej 12 lat wynosi minimum 18⁰C,
 - c. jest odpowiednia pora dnia (nauka pływania lub kąpiel, powinny odbywać się w godzinach od 10.00 do 12.00, a po obiedzie od 15.00 do 17.00)
 - d. od spożycia posiłku upłynęło minimum 1.5 godz.,
 - e. podopieczni po dłuższym czasie przebywania na słońcu, przed kąpielą obowiązkowo ochłodzili stopniowo całe ciało (niebezpieczeństwo szoku termicznego),
6. Wymagać, aby w czasie kąpiei obecna była pielęgniarka-higienistka lub lekarz,
7. Dokonać wspólnie z ratownikiem selekcji na umiających pływać dobrze i nie umiających pływać (kąpiel odbywa się wyłącznie w grupach zorganizowanych - max po 15 osób),
8. Ustalić czas trwania kąpiei (pierwsza kąpiel nie może trwać dłużej niż 15 minut, stopniowo czas trwania kąpiei przedłużamy do 30 minut),
9. Upewnić się, czy ratownik:
 - a. wytyczył i oznakował miejsce kąpiei (np. paliki z rozciągniętym sznurem lub innego rodzaju znakami ostrzegawczymi), www.ratex.com.pl
 - b. oczyścił powierzchnię wody i dna z wszelkich przedmiotów mogących spowodować skaleczenie lub inny nieszczęśliwy wypadek (dopuszczalna głębokość do 130 cm.),

- c. przygotował sprzęt ratowniczy i pomocniczy (żerdzie, rzutki, koła ratunkowe, liny asekuracyjne),
- d. jest ubrany w jednolity strój w kolorze pomarańczowym z emblematem "WOPR", czapkę i posiada gwizdek,

10. Ustalić reguły kąpieli:

- a. grupa wchodzi do wody i wychodzi z niej na sygnał ratownika lub opiekuna--wychowawcy,
- b. nie wolno wchodzić do wody bez wiedzy i zgody ratownika i opiekuna--wychowawcy, w czasie kąpieli nie wolno, bezmyślnie potrącać się, popychać, wrzucać i wciągać do wody, udawać topienie się i symulować inne zagrożenia mogące powodować nieprzewidziane, skutki,
- c. dolegliwości zdrowotne (zawroty i bóle głowy lub inne dolegliwości) zgłaszać natychmiast do opiekuna--wychowawcy, pielęgniarki lub lekarza,
- d. w przypadku zauważenia oznak topienia się kolegów lub koleżanek lub innej sytuacji zagrożenia życia, natychmiast alarmować ratownika, opiekuna--wychowawcę lub najbliższe osoby dorosłe, które są zobowiązane poprowadzić akcję ratowniczą lub zapobiegawczą,
- e. nie wolno wchodzić do wody wbrew zakazowi ratownika lub w czasie, w którym wywieszona jest czerwona flaga,
- f. nie wolno przekraczać wyznaczonej strefy kąpieliska.

11. Ustalić sygnały (na gwizdek):

- a. wejście do wody,
- b. wyjście z wody,
- c. koniec kąpieli
- d. alarm - zagrożenie,

Czynności opiekunów kolonii do wykonania w czasie kąpieli nad wodą i plażowania

1. Przeprowadzić z dziećmi odpowiednie ćwiczenia, by dokładnie zaznajomiły się z sygnalizacją i wdrożyły do sprawnego wykonywania poleceń,
2. Czuwać nad przestrzeganiem niniejszego regulaminu i regulaminu danego obiektu przez grupę,
3. Przed wejściem do wody i po wyjściu z niej dokładnie policzyć podopiecznych,

4. Wymagać, aby ratownik przeprowadził z grupą kąpiących się odpowiednie ćwiczenia posługiwania się sprzętem ratowniczym, np. holowanie kolejno każdego dziecka w stronę brzegu, przy pomocy koła ratunkowego, zamocowanego na lince,
5. Uważnie obserwować dzieci, powierzchnię wody, niezwłocznie reagować na każdy sygnał wzywania pomocy, ani na chwilę nie zostawiać ich bez opieki,
6. Nie pozwalać wchodzić do wody, gdy dzieci są zgrzane lub zmęczone,
7. Utrzymywać w grupie bezwzględną dyscyplinę. Szczególnie ostro reagować za urządzenie fałszywych alarmów,
8. Czuwać, aby żadne dziecko nie przekroczyło oznaczonego miejsca kąpeli,
9. Nie dopuszczać do sytuacji aby na wyznaczonym kąpielisku przebywały osoby postronne,
10. Uczestników naruszających przepisy niniejszego regulaminu relegować z terenu kąpieliska i stosować przewidziane regulaminem kolonii sankcje wychowawcze,

Czynności do wykonania po zakończeniu kąpeli nad wodą i plażowania

1. Dokładnie policzyć wszystkich podopiecznych,
2. Dopilnować, aby uczestnicy kąpeli:
 - a. osuszyli skórę ręcznikiem kąpielowym i zmienili mokre stroje kąpielowe na suche,
 - b. wrażliwi na słońce zostali posmarowani zalecanym preparatem ochronnym (minimum 8 dla cery jasnej), posiadającym odpowiedni atest,
 - c. założyli słomkowe kapelusze, czapeczki z daszkiem, okulary przeciwsłoneczne,
3. Zakończyć kąpiele słoneczne co najmniej pół godziny przed obiadem (maksymalnie do godz. 12,00 w południe)
4. Uporządkować miejsce plażowania, zabezpieczyć sprzęt ratowniczy i pomocniczy przed osobami postronnymi.

Zasady postępowania w sytuacjach stwarzających zagrożenia dla życia i zdrowia uczestników kąpeli nad wodą i plażowania

1. W przypadku udaru słonecznego doprowadzić jak najszybciej do obniżenia temperatury ciała (przenieść w cień, położyć zimny okład na głowę), wezwać lekarza.
2. W przypadku poparzenia słonecznego smarować skórę pianką "panthenol", robić okłady serwatką, zsiadłym mlekiem, jogurtem. Zabieg powtarzać wielokrotnie, dopóki stan skóry się nie poprawi.
3. W przypadku utonięcia - na sygnał "alarm" wszyscy, poza zespołem ratowniczym, natychmiast wychodzą z wody.

4. Nie tracić czasu - działać - najważniejsze dla poszkodowanych bez pulsu i oddechu są pierwsze 4 minuty, ale pomoc im udzielona musi być fachowa. Akcje prowadzić wg. zasady A B C:
5. **A – ARIWAY** - udrożnienie i ułożenie,
6. **B - BREATH** - oddech
7. **C - CIRCULATION** - krążenie (masaż serca)
8. Zasłonić kocem plażowym przed pozostałymi dziećmi "miejsce reanimacji" oraz osoby udzielające pomocy,
9. Wezwać służby ratownicze, przy pomocy telefonu komórkowego (połączenie z numerami alarmowymi 998, 997, 999, 112 jest bezpłatne)
10. Wykorzystać światło latarki podręcznej, lub inny sposób, aby karetka pogotowia nie musiała błądzić na plaży w poszukiwaniu miejsca wypadku,
11. Zabezpieczyć miejsce wypadku (zrobić szkic lub fotografię miejsca kąpielii) dla celów dochodzeniowych (prokurator, służba bhp),
12. Zawiadomić o wypadku rodziców lub prawnych opiekunów dziecka.
13. Podjąć działania związane z ustaleniem okoliczności i przyczyn wypadku wychowanka zgodnie z Dz.U.96.119.562.

Niniejszy regulamin podaje się do powszechnej wiadomości i bezwzględnego stosowania przez wszystkich uczestników kolonii.

Zatwierdził:

.....

(Kierownik wycieczki)

Dokumenty związane.

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69),
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 września 2001r. w sprawie szczegółowych zasad i warunków prowadzenia działalności w dziedzinie rekreacji ruchowej (Dz. U. z 2001 r. Nr 101, poz. 1095).
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 stycznia 1997 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać organizatorzy wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej, a także zasad jego organizowania i nadzorowania (Dz. U. nr 12, poz. 67 z dnia 10 lutego 1997 r.).
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 8 listopada 2001 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki (Dz. U. z 2001 r. Nr 135, poz. 1516.).
5. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 maja 1997 r. w sprawie określenia warunków bezpieczeństwa osób przebywających w górach, pływających, kąpiących się i uprawiających sporty wodne (Dz. U. Nr 57, poz. 358.).
6. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 28 czerwca 2001 r. w sprawie przewodników turystycznych i pilotów wycieczek (Dz.U. z 2001.Nr 72, poz. 752)
7. **USTAWA Z DNIA 18 STYCZNIA 1996R.** o kulturze fizycznej (Dz. U. z 2001r. Nr 81, poz. 889 i Nr 102, poz. 1115) i ustawy o systemie oświaty.

Niniejszą procedurę znowelizowano na posiedzeniu Rady Pedagogicznej Szkoły Podstawowej nr 4 im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Lubaniu w dniu 28 sierpnia 2015 r.